

**RAPORTI I AUDITIMIT
PËR PASQYRAT FINANCARE
TË KOMUNËS SË KAÇANIKUT
PËR VITIN E PËRFUNDUAR MË 31 DHJETOR 2015**

Prishtinë, Qershor 2016

Grant Thornton LLC ka kryer auditimin e Pasqyrave Vjetore Financiare të Komunës së Kaçanikut ("Komuna") për vitin e përfunduar 31 dhjetor, 2015 në emër të Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm ("ZAP").

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm kryen auditime të rregullsisë dhe të performancës. Auditori i Përgjithshëm është kreu i Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm, i cili ka rreth 145 të punësuar. Auditori i Përgjithshëm dhe Zyra e Auditorit të Përgjithshëm janë të pavarur dhe çertifikon për çdo vitë Pasqyrat Vjetore Financiare për rreth 90 subjekte, ndërsa mund të ndër marr edhe forma të tjera të auditimit.

Misioni i ZAP-it është që të "Kontribuojë në menaxhim të shëndoshë financiar në administratën publike. Ne do të kryejmë auditime cilësore në përputhje me standardet e auditimit në sektorin publik të pranuar ndërkombëtarisht dhe praktikat e mira evropiane. Ne do të ndërtojmë besim në shpenzimin e fondeve publike. Ne do të luajmë një rol aktiv në sigurimin e interesave të taksapaguesve dhe palëve tjera të interesit në rritjen e llogaridhënies publike."

Raportet e nxjerra nga Zyra e Auditorit të Përgjithshëm promovojnë drejtpërsëdrejti llogaridhënien pasi ato ofrojnë bazë për t'i kërkuar llogari menaxherëve të çdo organizate buxhetore.

TABELA E PËRMBAJTJES

Përmbledhje e përgjithshme.....	4
1 Pasqyrat Vjetore Financiare dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm.....	7
2 Qeverisja.....	14
3 Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli.....	21
Shtojca I: Qasja dhe metodologjia e auditimit	34
Shtojca II: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara	36
Shtojca III: Rekomandimet e vitit paraprak	38
Shtojca IV: Përgjigjia e Menaxhmentit ndaj të gjeturave të auditimit të vitit 2015 ..	43
Shtojca V: Pasqyrat Vjetore Financiare	51

Përmbledhje e përgjithshme

Hyrje

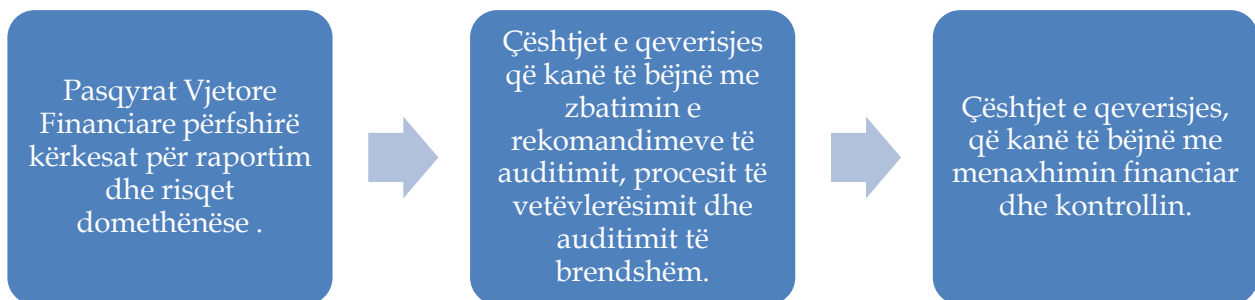
Ne, Grant Thornton LLC kemi kryer auditimin e Pasqyrave Vjetore Financiare të Komunës së Kaçanikut ("Komuna") për vitin e përfunduar më 31 dhjetor, 2015 në emër të Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm ("ZAP").

Ky raport përmbledh gjetjet kryesore nga auditimi i Pasqyrave Vjetore Financiare për vitin 2015 të Komunës së Kaçanikut të shpalosura në Raportin e Auditorit të Pavarur të lëshuar nga Grant Thornton LLC.

Ne do të donim të falënderojmë Kryetarin e Komunës dhe stafin e tij për ndihmën e tyre gjatë procesit të auditimit.

Ekzaminimi i pasqyrave financiare për vitin 2015 u bë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institutioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Qasja jonë ka përfshirë testet dhe procedurat që ne menduam se janë të nevojshme për të dhënë një opinion lidhur me pasqyrat financiare.

Auditimi ynë është fokusuar në:

Niveli i punën së kryer nga ne, për të përfunduar auditimin për vitin 2015 është pasqyrim i drejtpërdrejtë i cilësisë së kontrollit të brendshëm i zbatuar nga menaxhmenti.

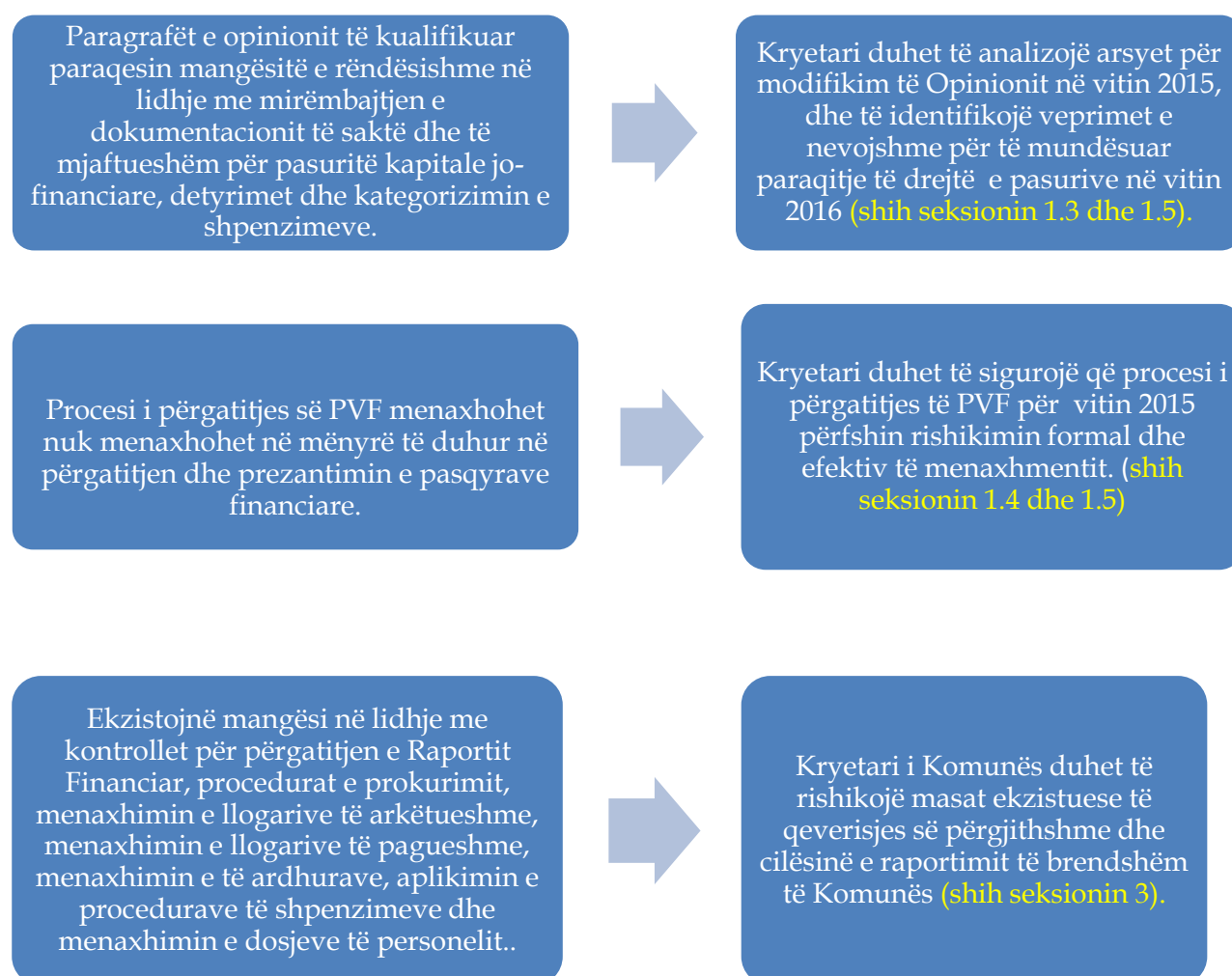
Opinion

Shtojca II shpjegon llojet e ndryshme të opinioneve të aplikuara.

Opinionin ynë i auditimit, i prezantuar në faqet nga 9 deri në 11 të këtij Raporti është i kualifikuar për shkak të kufizimit në zbatueshmëri në lidhje me balancën e pasurive kapitale jo-financiare me vlerë mbi 1,000 euro, kufizim fushëveprimi në lidhje me kategorizimin e shpenzimeve, "Pasqyra e faturave (obligimeve) të organizatës buxhetore" dhe paragrafin e theksimit të çështjes lidhur me mospërputhje me kërkesat e Rregullores Financiare MF-No. 01/2013.

Konkluzioni i përgjithshëm

Konkluzionet dhe rekomandimet tona kryesore janë:

Ekzistojnë dobësi në kontrole për të konfirmuar plotësinë, saktësinë dhe pronësinë e pasurive.

Kryetari duhet të sigurojë që regjistri i pasurive kapitale dhe jo-kapitale përmban informacion të plotë dhe të saktë si dhe inventarizimi i pasurive është kryer në bazë të legjislacionit në fuqi. (shih seksionin 3.7.1).

Përgjigjia e kryetarit - për auditimin e vitit 2015

Të gjeturat e hollësishme të auditimit dhe konkluzionet në këtë raport janë marrë në konsideratë nga Kryetari. Përgjigjet e Kryetarit të komunës me të cilat nuk kemi arritur një qëndrim të përbashkët janë të detajuara në Shtojcën IV

Ne e konsiderojmë si të kryer faktin që Kryetari :

- Do ta shqyrtoj raportin e auditimit në Asamblenë Komunale; dhe
- Deri në fund të muajit janar 2017, të iniciojë diskutimet në Asamblenë Komunale lidhur me implementimin e Planit të Veprimit për rekomandimet e auditimit, para se PVF 2016 të jenë dorëzuar në Ministrinë e Financave.

---

1 Pasqyrat Vjetore Financiare dhe obligimet tjera për raportim të jashtëm

1.1 Përshkrimi

Auditimi ynë i PVF merr parasysh pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe saktësinë e informatave të regjistruara në pasqyrat financiare. Ne, gjithashtu, e marrim parasysh deklaratën e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ (ZKA) dhe Zyrtari Kryesor Financiar (ZKF), kur PVF-të të dorëzohen në Qeveri.

Deklarata për prezantimin e PVF-ve përfshinë një numër të pohimeve në lidhje me pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe cilësinë e informacionit në kuadër të PVF-ve. Këto pohime kanë për qëllim t'i ofrojnë Qeverisë sigurinë se të gjitha informatat relevante u janë ofruar për të siguruar se mund të ndërmerret një auditim gjithëpërfshirës.

1.2 Opinioni i auditorit

Raporti i Auditorit të Pavarur

Grant Thornton LLC
Rr. Rexhep Mala 18
10 000 Pristina
Republic of Kosovo

T +381 38 247 771
+381 38 247 801
F +381 38 247 802
www.granthornton-ks.com

Drejtuar kryetarit të komunës së Kaçanikut

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Komunës së Kaçanikut ("Komuna"), të cilat përbëhen nga Pasqyra e Pranimeve dhe Pagesave në Para të Gatshme dhe Raporti i Ekzekutimit të Buxhetit për vitin e përfunduar më 31 dhjetor, 2015 dhe një përmbledhje të politikave të rëndësishme kontabël dhe informatave tjera shpjeguese.

Përgjegjësia e menaxhmentit për Pasqyrat Financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të këtyre pasqyrave financiare në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik (SNKSP) për "Raportimin Financiar Bazuar në Kontabilitetin e Parasë së Gatshme", dhe me Rregulloren MF -No. 03/2013 .Për Pasqyrat Vjetore Financiare të Organizatave Buxhetore dhe kontrollet e brendshme menaxhmenti përcakton nëse është e nevojshme përgatitja e pasqyrave financiare pa keqdeklarime materiale të shkaktuara nga ndonjë mashtrim apo gabim.

Përgjegjësia e Auditorit

Përgjegjësia jonë është të shprehim një opinion mbi këto pasqyra financiare bazuar në auditimin tonë. Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Këto standarde kërkojnë që ne të zbatojmë kërkesat etike dhe të planifikojmë dhe të kryejmë auditimin për të marrë siguri të arsyeshme nëse pasqyrat financiare janë pa keqdeklarime materiale.

Auditimi përfshin kryerjen e procedurave për të marrë dëshmi auditimi rreth shumave dhe shpalosjeve në pasqyrat financiare. Procedurat e zgjedhura varen nga gjykimi i auditorit, përfshirë vlerësimin e risqeve të keqdeklarimeve materiale të pasqyrave financiare, çoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit. Në bërjen e këtyre vlerësimeve, auditori merr parasysh kontrollin brendshëm në lidhje me përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të pasqyrave financiare të Komunës në mënyrë që të dizajnoj procedurat e auditimit që janë të përshtatshme për rrethanat, por jo për qëllim të shprehjes së opinionit mbi efektivitetin e kontrollit të brendshëm të Komunës. Një auditim përfshin gjithashtu vlerësimin e përshtatshmërisë së politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve kontabël të bëra nga menaxhmenti, si dhe vlerësimin e paraqitjes së përgjithshme të pasqyrave financiare.

Ne besojmë që dëshmitë e e auditimit që ne i kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të duhura për të siguruar bazë për opinionin tonë të kualifikuar të auditimit.

Bazat për opinion të kualifikuar

- i. Të dhënat lidhur me pasurinë kapitale jo-financiare me vlerë mbi 1,000 euro në pronësi të Komunës janë shpalosur në pasqyrat financiare. Megjithatë, ka shumë mangësi dhe pasiguri që ndikojnë në raportimin financiar të Komunës për pasuritë kapitale jo-financiare me vlerë mbi 1,000 euro si në vijim:
  - Regjistri i pasurisë i poseduar nga Komuna në lidhje me asetet kapitale jo-financiare nuk është i plotë dhe i vlefshëm. Në regjistrin e mjeteve themelore të pasurive kapitale jo-financiare me vlerë mbi 1,000 euro nuk janë përfshirë blerjet totale për vitin 2015 siç janë prezantuar në shënimin 12 "Investimet Kapitale". Komuna nuk ka përgatitur një listë të detajuar të lëvizjeve në vitin 2015 dhe 2014 për të siguruar pajtueshmëri të informacionit të paraqitur në pasqyrat financiare.
  - Për shkak të mangësive në regjistrin e pasurive kapitale jo-financiare për pasuritë me vlerë mbi 1,000 euro, ne nuk ishim në gjendje për të përcaktuar nëse zhvlerësimi llogaritur nga sistemi, përkatësisht, vlera neto në libra e pasurive e prezantuar në shënim është e saktë.
  - Komuna nuk ka kryer inventarizimin e pasurive me vlerë mbi 1,000 euro siç edhe kërkohet nga rregullorja. Prandaj ne nuk ishim në gjendje të arrijmë një siguri të arsyeshme nëse është e nevojshme të bëhet ndonjë rregullim.
  - Për më tepër, Komuna nuk ka kryer vlerësimin e pasurive jo-financiare të saj gjatë vitit 2015, siç kërkohet me rregulloren MF Nr.02 / 2013.

Për më tepër Komuna nuk ka pranuar një raport zyrtar të detajuar nga agjencitë qeveritare në lidhje me investimet që janë bërë në Komunë, dhe ne nuk ishim në gjendje të arrijmë një siguri të arsyeshme se të gjitha investimet e këtij viti dhe të viteve të kaluara janë regjistruar dhe prezantuar në shënimin 31 "Përmbledhje e pasurive kapitale jo-financiare me vlerë mbi 1,000 euro, në posedim të Organizatës Buxhetore" dhe se investimet në fjalë janë në pronësi të Komunës.

Për shkak të natyrës së regjistrimeve dhe mangësive të tjera të shpjeguara në paragrafët më sipër, ne nuk ishim në gjendje të kënaqemi me shpalosjet, ekzistencën, plotësinë dhe saktësinë e pasurive kapitale jo-financiare të Komunës me vlerë mbi 1,000 euro më 31 dhjetor 2015.

- ii. Ne nuk ishim në gjendje për të identifikuar nga dokumentet burimore të disponueshme për ne nëse pagesat në vlerë prej 56 mijë euro të kryera në bazë të vendimeve të gjykatës dhe drejtpërdrejtë nga thesari janë kategorizuar në mënyrë të përshtatshme në investime kapitale siç është shpalosur në shënimin 11.

Opinion i kualifikuar

Sipas mendimit tonë, përveç ndikimeve të mundshme të çështjeve të referuara në paragrafët i dhe ii, siç përshkruhet në paragrafin Bazat për Opinion të Kualifikuar, pasqyrat financiare të Komunës për vitin e përfunduar me 31 dhjetor 2015 janë përgatitur në të gjitha aspektet materiale, në pajtim me SNKSP "Raportimi Financiar sipas Kontabilitetit të Bazuar në Paranë e Gatshme" dhe me Rregulloren MF - Nr 03/2013 "për Pasqyrat Vjetore Financiare të Organizatave Buxhetore".

Çështje tjetër

Pasqyrat financiare të Komunës për vitin e përfunduar me 31 dhjetor 2014 janë audituar nga një auditor tjetër, i cili ka shprehur një opinion të kualifikuar me paragraf theksim të çështjes të këtyre pasqyrave financiare me 23 qershor 2015, për shkak të kufizimit në zbatueshmëri në lidhje me balancën e pasurive kapitale jofinanciare me vlerë mbi 1,000 euro, kufizim fushëveprimi në lidhje me balancën e pasurive jo kapitale me vlerë nën 1000 euro, mospajtueshmërinë në lidhje me rregulloren MF-nr 03/2013 "Për Pasqyrat Vjetore Financiare të Organizatave Buxhetore".

Grant Thornton LLC

Prishtinë,
22 Qershor 2016

1.3 Risqet domethënëse në Pasqyrat Vjetore Financiare

Përshkrimi

Në Memon e Auditimit të datës 9 Dhjetor 2015 janë identifikuar risqe domethënëse për Pasqyrat Vjetore Financiare që kanë të bëjnë me plotësinë dhe pronësinë e pasurisë, pagesat nga palët e treta, kategorizimin e duhur të shpenzimeve, dhe prezantimin e detyrimeve. Risqet e sipërpërmendura janë të materializuara dhe rezultuan në opinion të modifikuar. Gjatë kryerjes së auditimit final kemi identifikuar risk të rëndësishëm në lidhje me përgatitjen e pasqyrave financiare dhe të balancës së të arkëtueshmeve të prezantuara në pasqyrat financiare të cilat kanë rezultuar në modifikimin e opinionit.

Risqet e keqdeklarimeve materiale që ne kemi identifikuar në lidhje me plotësinë dhe pronësinë e pasuritë, pagesat e palëve të treta dhe kategorizimit të duhur të shpenzimeve, si dhe përgatitjen e pasqyrave vjetore financiare kanë ndodhur për shkak se menaxhmenti nuk ka marrë asnjë veprim për të adresuar rreziqet theksuara.

1.4 Pajtueshmëria me kërkesat për PFV dhe kërkesat tjera për raportim

Komuna duhet të jetë në pajtim me kornizën e caktuar raportuese për raportim dhe kërkesat e tjera. Ne kemi marrë në konsideratë:

- Pajtueshmërinë me Rregulloren Financiare No.03/2013;
- Kërkesat e LMFPP nr.03 / L-048, (me ndryshime dhe plotësime);
- Afatin e dorëzimit të raporteve tek Ministria e Financave;
- Kërkesat për nënshkrim të PFV nga ZKA("Kryetari") dhe Zyrtari Kryesor Financiar;
- Kërkesat për të përgatitur PFV në kopje fizike dhe elektronike;
- Dorëzimin e raporteve tremujore në Kuvendin e Komunës dhe në Ministri të Financave;
- Rregullen Financiare MF-Nr.02/2013 "Raportimi i obligimeve nga Organizatat Buxhetore";
- Raportet operative (treguesit e përformancës);
- Raporti për veprimet e propozuara dhe të ndërmarra për gjetjet dhe rekomandimet e vitit të kaluar nga Auditori i Jashtëm; dhe
- Paraqitja e PFV në gjuhën shqipe dhe serbe.

Nga auditimi jonë ne kemi vërejtur se nga kërkesat e mësipërme, Komuna nuk është në pajtueshmëri me kërkesat e Rregullës Financiare MF-Nr.02/2013 "Për raportimin e borxheve nga ana e organizatave buxhetore", si dhe disa aspekte tjera të Pasqyrave Vjetore Financiare, si vijon:

-
- Burimi kryesor dhe i besueshëm i informacionit për përgatitjen e pasqyrave financiare është Free Balance, i cili nuk përdoret për të regjistruar dhe të për të raportuar të gjitha shpalosjet që nuk janë raportuar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme. Këto shënime shpjeguese përfshijnë të hyrat nga gjobat, pagesat nga palët e treta, të arkëtueshmet, detyrimet dhe kontigjentet e papaguara;

Gjetjet e shpalosura më sipër tregojnë se përgatitja e pasqyrave financiare është menaxhuar në mënyrë jo të duhur.

Duke marrë parasysh atë që u shpalos më lart dhe në opinionin e auditimit, deklarata e bërë nga Kryetari i Komunës dhe Zyrtari Kryesor Financiar, kur i janë dorëzuar pasqyrat vjetore financiare Qeverisë, mund të konsiderohet e pasaktë për shkak të dobësive materiale të identifikuara dhe çështjeve të tjera të shpalosura në këtë raport.

1.5 Rekomandimet

Rekomandimi përfshinë të gjitha çështjet e ngritura nën nëntitullin “Pasqyrat vjetore financiare dhe obligimet tjera për raportim të jashtëm”

Rekomandimi 1   **Prioritet i lartë** - Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që është bërë një analizë për të përcaktuar arsyet për kualifikimin e opinionit të auditimit dhe paragrafin e theksimit të çështjes. Veprimi duhet ndërmarrë për të adresuar dobësitë e rëndësishme në një mënyrë sistematike dhe pragmatike për të zbutur dobësitë e shpalosura në paragrafin e bazës për opinion të kualifikuar.

Rekomandimi 2   **Prioritet i lartë** - Kryetari duhet të marrë masat e duhura për të siguruar pajtueshmëri rregullative të plotë të procesit të përgatitjes së pasqyrave vjetore financiare (PVF). Deklarata e bërë nga Kryetari i Komunës dhe Zyrtari Kryesor Financiar, kur PVF-të të dorëzohen në Qeveri duhet të nënshkruhet vetëm pas një shqyrtimi gjithëpërfshirës të menaxhmentit i ndërmarrë në përmbajtjen dhe saktësinë e PVF.

---

2 Qeverisja

2.1 Hyrje

Angazhimet efektive të qeverisjes janë thelbësore për Komunën që të menaxhojë në mënyrë të suksesshme sfidat me të cilat përballet dhe të sigurojë ofrimin e shërbimeve më të mira në dobi të taksapaguesve dhe të shfrytëzuesve tjerë të shërbimeve.

Një mjet kyç në mbështetje të qeverisjes efektive është zbatimi i rekomandimeve të auditimit pasi kjo tregon se menaxhmenti është duke u munduar t'i zhvilloj proceset ekzistuese dhe kontrollat. Për më tepër, lista kontrolluese e vetëvlerësimit që duhet të plotësohet nga Komuna siguron një kornizë për zhvillimin e aranzhimeve të zgjeruara të qeverisjes.

Ne gjithashtu konsiderojmë se fushat e angazhimeve të qeverisjes që kërkojnë përmirësime të rëndësishme janë të tilla si vlerësimi i riskut, Sistemit të Auditimit të Brendshëm dhe Procesi i Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit.

2.2 Konkluzioni i përgjithshëm mbi qeverisjen

Qasja jonë e auditimit është fokusuar në të kuptuarit dhe vlerësimin e veprimeve të ndërmarra nga menaxhmenti për të siguruar qeverisje më efektive, menaxhim financiar dhe kontroll. Ne vlerësojmë nëse kontrollat janë të dizajnuara mirë, janë zbatuar sipas planit apo funksionojnë në mënyrë efektive. Për ta bërë këtë kërkohet vlerësim i strukturave, proceseve dhe linjave e llogaridhënies të prezantuara nga menaxhmenti. Ne gjithashtu marrim parasysh çështje të veçanta të tilla si aplikacioni i vetëvlerësimit të MFK dhe vlerësimi i riskut. Pjesa për menaxhimin financiar dhe kontrollin paraqitet sipas pjesës 3 të këtij raporti.

Ne konsiderojmë se komuna ka nevojë për përmirësime në adresimin e rekomandimeve nga viti paraprak, plotësimin e listës së kontrollit të vetë-vlerësimit, proceset e menaxhimit të riskut, për të përmirësuar raportimin e menaxhmentit dhe efektivitetin e sistemit të auditimit të brendshëm.

2.3 Rekomandimet e vitit paraprak

Raporti i auditimit të vitit paraprak ka rezultuar në 21 rekomandime të dhëna. Edhe pse Komuna ka zbatuar kërkesën për të ofruar një plan veprimi pas marrjes së raportit të auditimit të ZAP 2014, kemi vërejtur se rekomandimet janë zbatuar vetëm pjesërisht. Në planin e veprimit janë prezantuar të gjeturat, komentet e menaxhimit dhe hapat që duhet të ndërmerren për zbatimin e rekomandimeve. Duhet të theksohet se plani i veprimit është i përgjithshëm dhe procesi i zbatimit nuk është e specifikuar në mënyrë adekuate. Për më tepër nuk ka dëshmi të monitorimit mbi zbatimin e rekomandimeve. Duhet të përmendet se raporti i auditimit të vitit paraprak u diskutua në kuvend. Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe se si janë adresuar, shih Shtojcën III.

Rekomandimet

Çështja 1 - Zbatimi i rekomandimeve nga viti paraprak - Prioriteti i lartë

Gjetje Komuna ka pregaditur planin e veprimit për të adresimin e rekomandimeve të vitit të kaluar, siqoqoftë Komuna ka ende çështje të cilat duhet menaxhuar dhe monitoruar zbatimin e rekomandimeve .

Risku Zbatimi i pamjaftueshëm i rekomandimeve nga viti i kaluar çon drejt: regjistrin jo të plotë të pasurive; mospajtueshmëri me kërkesat e raportimit; menaxhimi i dobët i të hyrave për shkak të mungesës së evidencave dhe të raportimit të brendshëm; Mungesë e informacionit të duhur mbi PVF; Përfitimi i kufizuar nga puna e Auditimit të Brendshëm; Trajtimi jo i duhur i shpalosjes së llogarive të arkëtueshme; Trajtimi jo i duhur e shpalosjeve të borxhit.

Rekomandimi 3 Kryetari i komunës duhet të rishikoj Planin e Veprimit për adresimin e rekomandimeve të vitit 2014 dhe aty më herët. Ky plan duhet të përcaktojë një kornizë të arsyeshme kohore të zbatimit, personel përgjegjës dhe modalitet në aplikim, duke u fokusuar fillimisht në fushat e rëndësisë së lartë, aty ku janë identifikuar dobësi domethënëse. Progresi i planit duhet të monitorohet direkt nga Kryetari i Komunës.

2.4 Lista kontrolluese e vetëvlerësimit nga MF

Ministria e Financave ka hartuar një listë të detajuar të vetë-vlerësimit për organizatat buxhetore për të mbështetur rregullimin efektiv të qeverisjes. Komuna ka plotësuar listën e vetëvlerësimit për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2015. Ministria e Financave ka theksuar se korniza ligjore për menaxhimin financiar dhe kontrollin që ka hyrë në fuqi kohët e fundit dhe disa aspekte të MFK përbëjnë risi në Kosovë, dhe se një rezultat i lartë vetë-vlerësimi, nëse nuk ka përmirësim të sistemit i cili mund të jetë i nevojshëm, do të ishte joreal. Për më tepër, Ministria e Financave thekson që pyetësi duhet të plotësohet me vërtetësi dhe përgjigjet duhet të jenë objektive dhe të dokumentuara.

Çështja 2 - Lista kontrolluese e vetëvlerësimit - Mesëm

Gjetje

Ne kemi shqyrtuar përgjigje të shumta për pyetjet e pesë komponentëve kryesor të pyetësit të vetë-vlerësimit; Mjedisi i kontrollit, menaxhimi i riskut, aktiviteti i kontrollit, informimi dhe komunikimi monitorimit. Nga shqyrtimi ynë janë identifikuar:

- **Mjedisi i Kontrollit**

Komuna ka vlerësuar veten me notën 2.29 nga 3 në këtë komponent. Nga shqyrtimi ynë i pyetjeve ne kemi identifikuar se përgjigjet e shumta nuk ishin të përshtatshme dhe nuk janë dokumentuar siç kërkohet nga pyetësi

- **Menaxhimi i Riskut**

Komuna ka vlerësuar veten me notën 1.69 nga 3 në këtë komponent. Nga shqyrtimi ynë i pyetjeve ne kemi identifikuar se përgjigjet e shumta nuk janë dokumentuar siç kërkohet nga pyetësi

- **Aktiviteti i Kontrollit**

Komuna ka vlerësuar veten me notën 2.25 nga 3 në këtë komponent. Nga shqyrtimi ynë i pyetjeve ne kemi identifikuar se përgjigjet e shumta nuk janë dokumentuar siç kërkohet nga pyetësi.

- **Informimi dhe Komunikimi**

Komuna ka vlerësuar veten me notën 2.55 nga 3 në këtë komponent. Nga shqyrtimi ynë i pyetjeve ne kemi identifikuar se përgjigjet e shumta nuk janë dokumentuar siç kërkohet nga pyetësi.

- **Monitorimi**

Komuna ka vlerësuar veten me notën 1.78 nga 3 në këtë komponent. Nga shqyrtimi ynë i pyetjeve ne kemi identifikuar se përgjigjet e shumta nuk janë dokumentuar siç kërkohet nga pyetësi

---

Risku

Aranzhimet e dobëta të qeverisjes zvogëlojnë proceset strategjike dhe operacionale dhe ulin cilësinë e shërbimeve të ofruara për qytetarët përmes aktiviteteve joefikase dhe joefektive.

Rekomandimi 4

Kryetari duhet të sigurojë që lista kontrolluese e vetë-vlerësimit është plotësuar me objektivitet dhe është dokumentuar për të identifikuar dobësitë dhe për ti zvogluar ato në mënyrë të përshtatshme, siç kërkohet nga Ministria e Financave e Republikës së Kosovës.

2.5 Rishikimet specifike të qeverisjes

Puna jonë në fusha të veçanta të angazhimeve të qeverisjes bazohet përmes planifikimit të auditimit, duke marrë parasysh mjedisin ligjor në të cilin veprojnë komunat dhe sfidat që ato përballen.

2.5.1 Aranzhimet e llogaridhënies

Komuna ka procese formale të llogaridhënies dhe raportimit, por ka mungesë në efikasitet dhe efektivitet.

Çështja 3 –Proceset e llogaridhënies- Prioriteti i lartë

Gjetje Komuna ka procese formale të llogaridhënies dhe raportimit por që kanë nevojë për tu ngritur dhe për tu përmirësuar.

Risku Mungesa e llogaridhënies dhe proceseve të raportimit mund të rezultojë në reduktimin e menaxhimit financiar brenda komunës. Për më tepër kjo rezulton në dobësi në ndërtimin dhe realizimin e buxhetit dhe redukton aftësinë e menaxhmentit për të reaguar ndaj sfidave financiare me kohë.

Rekomandimi 5 Kryetari i Komunës duhet të sigurojë një rishikim të kërkesave ekzistuese të llogaridhënies dhe raportimit të drejtorive komunale për të siguruar angazhime të përmirësuara për të arritur objektivat e veçanta gjatë një viti.

2.5.2 Menaxhimi i riskut

Të gjitha organizatat buxhetore pritet të zbatojnë vlerësimin e riskut siç kërkohet nga rregulloret dhe udhëzimet.

Çështja 4 – Moszbatimi i kërkesave për menaxhimin e riskut – Prioriteti i lartë

Gjetje Procedurat dhe sistemet komunale të menaxhimit të riskut nuk janë ende funksionale.

Risku Menaxhimi i riskut përfshin përcaktimin para kohe të asaj se çfarë mund të ndodhë që ju nuk dëshironi të ndodhë. Kështu, mungesa e menaxhimit efektiv të riskut do të zvogëlojë cilësinë e shërbimit për qytetarët për shkak të çështjeve të brendshme dhe të jashtme që kanë ndikim dhe që nuk trajtohen në kohën e duhur.

Rekomandimi 6 Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që procedurat dhe sistemet e menaxhimit të riskut janë krijuar dhe janë funksionale. Për më tepër, përgjegjësia për menaxhimin e riskut është deleguar direkt në një drejtori përkatëse që të sigurojë raportimin mujor mbi zbatimin e kërkesave në këtë fushë dhe të siguroj se risqet janë duke u menaxhuar.

2.5.3 Raportimi Menaxherial

Menaxhmenti ka zbatuar një sërë kontrollesh të brendshme për të siguruar se sistemet financiare janë duke funksionuar siç duhet. Është e rëndësishme që ata të përfshijnë të drejtën e raportimit të menaxhmentit për të mundësuar një përgjigje efektive dhe me kohë ndaj problemeve operative të identifikuara.

Çështja 5 – Dobësi në Kontrollat Menaxheriale – Prioriteti i lartë

Gjetje	Rishikimi që ne i kemi bërë kontrolleve menaxheriale të zbatuara në sistemin kryesor financiar komunal ka theksuar mangësitë në kontrollet e nivelit të lartë. Si i tillë, aranzhimet e qeverisjes kërkojnë forcim, në veçanti në lidhje me kontrollet në: përgatitjen e Raportit Financiar (nëntë muaj dhe vjetor), inventarizimin, vlerësimin dhe prezantimin e pasurive kapitale, procedurat e prokurimit, menaxhimin e llogarive të arkëtueshme, menaxhimin e llogarive të pagueshme, menaxhimin e të ardhurave, aplikimin i procedurave të shpenzimeve dhe menaxhimin e dosjeve të personelit.
Risku	Cilësia e dobët e raportimit financiar tek menaxhmenti i lartë redukton aftësinë e menaxhmentit për të reaguar në kohë dhe në mënyrë aktive për të menaxhuar aktivitetet e komunës, si dhe dëmton kontrollin efektiv të buxhetit.
Rekomandimi 7	Kryetari i Komunës duhet të rishikojë masat ekzistuese të qeverisjes së përgjithshme dhe cilësinë e raportimit të brendshëm të Komunës. Kërkesat pazbatuara duhet të adresohen deri në fund të vitit 2016. Cilësia e raportimit dhe mbikëqyrjes buxhetore duhet të shqyrtohet në mënyrë kritike dhe sistematike për të siguruar arritjen e objektivave të Komunës.

2.6 Sistemi i auditimit të brendshëm

Njësia e Auditimit të Brendshëm përbëhet nga një auditor. Ata kanë planifikuar 6 aktivitete për vitin 2015. Deri më 31 dhjetor 2015 tek ne kanë paraqitur 6 shqyrtime të përfunduara. Edhe pse njësia e auditimit të brendshëm është funksionale nuk ka një ndikim të dukshëm të punës së auditimit të brendshëm. Mungesa e komisionit funksional të Auditimit ka ndikuar në punën dhe efektivitetin e sistemit të auditimit të brendshëm.

Çështja 6-Funksionimi i planit të auditimit sipas Njesisë së Auditimit dhe Komitetit të Auditimit - Prioritet i lartë

- Gjetje** Nuk është bërë zbatimi i tërësishëm i gjetjeve dhe përcjellja e rekomandimeve. Përveç kësaj, struktura e anëtarëve të Komitetit të Auditimit nuk është e pavarur, siç kërkohet me udhëzimin administrativ 11/2010.
- Risku** Sistemi i auditimit të brendshëm është një pjesë kyçe e kontrollit të brendshëm dhe si e tillë ajo duhet të ofrojë siguri mbi efektivitetin e kontrolleve të brendshme. Mungesa e komisionit funksional të Auditimit rrit rrezikun e dështimit të pavarësisë së auditimit të brendshëm, duke ndikuar në kontrollet e brendshme. Përveç kësaj, ajo nuk lejon që funksionet të cilat mbulohen zakonisht nga një Komitet Auditimi të kryhen me pavarësinë e duhur.
- Rekomandimi 8** Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që Departamenti i Auditimit të Brendshëm ka burime të përshtatshme dhe të mjaftueshme njerëzore. Për më tepër, Kryetari duhet të sigurojë që aktiviteti i ardhshëm i AB duhet të udhëhiqet në drejtim të zhvillimit dhe zbatimit të strategjisë së auditimit të bazuar në risk. Gjithashtu, në mënyrë që përfitimet të jenë të dukshme, Kryetari duhet të marrë masa për zbatimin e rekomandimeve të AB brenda Komunës.

---

3 Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli

3.1 Hyrje

Qasja jonë e auditimit është fokusuar në të kuptuarit dhe vlerësimin e veprimeve të ndërmarra nga menaxhmenti për të siguruar menaxhim financiar dhe kontroll efektiv. Ne vlerësojmë nëse kontrollet janë të dizajnuara mirë, janë zbatuar sipas planit apo funksionojnë në mënyrë efektive. Për ta bërë këtë, kërkohet vlerësim i strukturave, proceseve dhe linjave të llogaridhënies të prezantuara nga menaxhmenti. Ne marrim parasysh çështje të veçanta të tilla si formulari i vetëvlerësimit të MFK dhe vlerësimi i riskut.

Ne kemi fokusuar rishikimin tonë të menaxhimit financiar dhe kontrollin në auditimin tonë të fundvitit në proceset dhe sistemet e tilla si;

- Menaxhimi dhe realizimi i buxhetit
- Procedurat e Prokurimit,
- Menaxhimi i të hyrave vetanake,
- Menaxhimi i llogarive të arkëtueshme,
- Menaxhimi i llogarive të pagueshme
- Menaxhimi i pasurisë jokatitale,
- Burimet njerëzore,

3.2 Konkluzioni për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin

Gjatë auditimit tonë ne kemi identifikuar dobësi në planifikimin dhe realizimin e buxhetit dhe në kontrollet menaxheriale të zbatuara në sistemin e qeverisjes të Komunë, si i tillë, menaxhimi financiar dhe kontrolli kërkojnë forcim, në veçanti në lidhje me kontrollet në: përgatitjen e Pasqyrave Financiare (nëntë muaj dhe vjetore), plotësinë, saktësinë dhe pronësinë e pasurive kapitale, procedurat dhe planifikimin e prokurimit, menaxhimin e llogarive të arkëtueshme dhe të pagueshme, menaxhimit e të hyrave, zbatimin e procedurave të shpenzimeve dhe menaxhimin e dosjeve të personelit.

3.3 Planifikimi dhe Realizimi i Buxhetit

Ne kemi shqyrtuar burimet e fondeve buxhetore për Komunën, shpenzimet e këtyre fondeve sipas kategorive ekonomike dhe të hyrat e arkëtuara siç janë paraqitur në tabelat e mëposhtme:

Tabela 1 Burimet e fondeve buxhetore të Komunës – Realizimi ndaj buxhetit (në euro)

Përshkrimi	Buxheti Fillestar	Buxheti Final ¹	Shpenzimi 2015	Shpenzimi 2014	Shpenzimi 2013
Burimet e fondeve:	6,858,434	7,245,910	6,942,159	6,545,962	5,557,324
Granti i Qeverisë-Buxheti	6,162,677	6,382,764	6,363,848	6,040,636	4,992,436
Të bartura nga viti paraprak ²		152,163	143,851	119,390	132,000
Të hyrat vetanake ³	695,757	695,757	421,703	383,612	325,212
Donacionet e Brendshme		11,509	9,040	-	-
Donacionet e Jashtme		3,717	3,717	2,324	107,676

Buxheti final është më i lartë se buxheti fillestar për 387,476 euro. Kjo rritje është rezultat i të hyrave vetanake të bartura nga viti paraprak në shumë 152,163 euro, donacioneve të brendshme në vlerë prej 11,509 euro, donacioneve të jashtme në vlerë prej 3,717 euro dhe pjesa tjetër si rezultat i rritjes së miratuar nga Qeveria. Kjo rritje është zbatuar pas rishikimit buxhetor dhe është me vendimin e Qeverisë.

Në vitin 2015, Komuna ka shfrytëzuar 96% të buxhetit final ose 6,942,159 euro (2014: 95% ose 6,545,962 euro). Realizimi i buxhetit mbetet në nivel të kënaqshëm dhe më poshtë jepen shpjegimet për pozitën aktuale.

¹ Buxheti Final - buxheti i aprovuar nga Kuvendi dhe vazhdimisht i rregulluar nga Ministria e Financave.

² Të hyrat vetanake të Komunës të pa shpenzuara në vitin e paraprak dhe të bartura në vitin aktual

³ Pranimet e shfrytëzuara nga Komuna për financimin e buxhetit të saj.

Tabela 2. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike të Komunës - realizimi ndaj buxhetit (në euro)

Përshkrimi	Buxheti Fillestar	Buxheti Final	Shpenzimi 2015	Shpenzimi 2014	Shpenzimi 2013
Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike:	6,858,434	7,245,909	6,942,159	6,545,962	5,557,324
Pagat dhe Mëditjet	4,550,000	4,711,887	4,711,887	4,315,980	3,733,084
Mallrat dhe Shërbimet	459,982	475,727	453,387	488,117	529,549
Shërbimet Komunale	141,000	139,000	123,890	118,209	112,518
Subvencionet dhe Transferet	248,989	267,322	266,721	169,357	128,996
Investimet Kapitale	1,458,463	1,651,973	1,386,274	1,454,299	1,053,177

Realizimi lidhur me investimet kapitale është prezantuar në 84% edhe pse nga shuma aktuale 1,386,274 euro shuma prej 55,572 euro lidhet me pagesat e kryera me urdhër të gjykatës. Rrjedhimisht, investimet aktuale kapitale për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2015 janë vetëm 1,330,702 euro. Për më tepër, ka dallime të mëdha në mes të planifikimit të prokurimit për investime kapitale dhe realizimin e këtyre investimeve. Kjo është sfida kryesore që duhet të adresohet nga menaxhmenti.

Lidhur me realizimin e shpenzimeve për kategorinë Paga dhe Mëditje, mund të shihet se buxheti është realizuar 100% në vitin 2015 (2014: 99%). Kjo është e pritshme pasi që projektimi i buxhetit për paga është mjaft i saktë.

Lidhur me realizimin e shpenzimeve për kategorinë Mallra dhe shërbime, mund të shihet se realizimi i buxhetit ishte 95% i cili është më i lartë se vitin e kaluar (2014: 84%). Duhet theksuar se granti qeveritar është shpenzuar 99 %.

Buxheti për Subvencione dhe Tranfere është shpenzuar 100% (2014:95%).

Tabela 3. Të hyrat vetanake të Komunës - realizimi ndaj buxhetit (në euro)

Përshkrimi	Buxheti Fillestar	Buxheti Final	Pranimet 2015	Pranimet 2014	Pranimet 2013
Të hyrat vetanake	695,757	695,757	556,372	383,612	325,212

Për sa i përket të hyrave vetanake, mund të shihet se përqindja e realizimit është vetëm 80% deri në 31 dhjetor 2015; (2014; 85%). Të hyrat vetanake janë shfrytëzuar për subvencionet dhe transferet 34%, shpenzime kapitale 28%, mallra dhe shërbime 12%, dhe paga dhe mëditje 1%, ndërsa 24% janë bartur në vitin 2016.

Relizimi i buxhetit ka qenë në nivel të knaqshëm, prandaj nuk kemi gjetje në këtë fushë.

3.4 Prokurimi

Vlera e kontratave të nënshkruara përmes procedurave të prokurimit për periudhën e përfunduar më 31 dhjetor 2015 është 1,542 mijë euro. Kjo përfshin Investime kapitale dhe Mallrat dhe Shërbime.

Ka disa aspekte të procesit të prokurimit mbi të cilat kontrollet nuk janë zbatuar në mënyrë efektive. Ne kemi identifikuar raste kur prokurimet e kryera gjatë vitit nuk janë harmonizuar me planin e prokurimit.

Auditimi ynë i menaxhimit të prokurimit ka identifikuar çështjet e mëposhtme:

Çështja 7 - Dobësitë sistematike në prokurim - Prioriteti i lartë

Gjetje	<p>Gjatë auditimit të procedurave të prokurimit ne kemi identifikuar çështjet si në vijim:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Komuna nuk ka dorëzuar Planin e Prokurimit tek Agjencia Qendrore e Prokurimit siç kërkohet me Ligjin Nr. 04/L-042 jo më vonë se 60 ditë para fillimit të secilit vit fiskal. - Zyrtari Kryesor Administrativ nuk ka caktuar një person që të shërbej si Zyrtar Autorizues për procedurat e prokurimit gjatë vitit siç kërkohet me Ligjin nr. 04/L-042. - Për dosjet e selektuara të prokurimit neve nuk na është ofruar plani i menaxhimit të kontratës, siç kërkohet me Ligj nr. 04/L-042. - Në një kontratë të prokurimit ne kemi identifikuar se projekti nuk është kryer siç është parashikuar me kontratë, dhe për të cilën Komuna nuk e ka zbatuar gjobën siç përcaktohet me kontratë. - Në një rast zotimi i mjeteve është bërë pas nënshkrimit të kontratës. - Në një rast ne nuk na janë ofruar dëshmitë përkatëse se është zbatuar ligji "Njoftimi i Kandidatëve dhe Tenderuesve të Eliminuar".
Risku	<p>Si rezultat i procedurave të dobëta të prokurimit, mund të bëhen pagesa të parregullta, vonesa në ofrimin e shërbimeve, vlerë e dobët për parane e shpenzuar, si dhe kontratat mund të mos implementohen sipas standardeve të kërkuara.</p>
Rekomandimi 9	<p>Kryetari duhet të identifikoj shkaqet rrënjësore të mangësive dhe të ndërmarrë masat e duhura për të siguruar se kërkesat e ligjit të prokurimit janë zbatuar plotësisht.</p>

3.5 Shpenzimet jo përmes prokurimit

3.5.1 Shpenzimet tjera

Ne kemi testuar në bazë të mostrës disa kategori të mallrave dhe shërbimeve dhe komunalive për të përcaktuar vlefshmërinë dhe saktësinë e shpenzimeve të bëra.

Çështja 8 – Mungesë e dokumentacionit të duhur- Prioriteti i lartë

Gjetje	Çështjet e mëposhtme janë identifikuar bazuar në auditimin tonë të përkohshëm të shpenzimeve në kategoritë e Investimeve Kapitale <ul style="list-style-type: none"> - Ne nuk na janë ofruar dokumentet mbështetëse të kërkuara mbi procedurat e kryera nga Caritas Luxembourg për të mbështetur pagesën në shumë prej 150 mijë eurove të bërë në vitin 2015.
Risku	Mungesa e kontrolleve apo kontrollet jo-efikase mund të shkaktojnë që pagesat të bëhen dokumentacionin e duhur.
Rekomandimi 10	Kryetari duhet të siguroj që Komuna të ndërmarrë hapa të mëtutjeshme për përmirësimin e kontrolleve mbi shpenzimet dhe pagesat që ato të jenë në pajtueshmëri me ligjet dhe rregulloret përkatëse.

3.5.2 Kompensimet (Pagat dhe Mëditjet)

Shpenzimet për paga dhe mëditje janë paguar përmes sistemit të centralizuar të qeverisë (payroll-it). Kontrollet që operojnë në nivel lokal kanë të bëjnë me: a) autorizimin e listës së pagave; b) verifikimin e ndryshimeve të mundshme; dhe c) rishikimi i buxhetit për këtë kategori dhe barazimet me Thesarin. Ne kemi vërejtur mungesën e dokumentacionit siç përshkruhet më poshtë.

Çështja 9 – Dosjet e Personelit – Prioriteti i mesëm

Gjetje	Gjatë auditimit të BNj, ne kemi identifikuar se dosjet e personelit nuk mbahen ashtu siç kërkohet me Rregulloren.Nr 03/2011 “Mbi dosjet dhe regjistrin qendror për shërbyesit civil”. Me poshtë janë identifikuar: <ul style="list-style-type: none"> - Në 10 raste tek akt emërimi i punonjësve civil mungonte koeficienti i pagës së punonjësit. - Në 9 raste mungonte përcaktimi i gradës; - Në 2 raste mungonte kualifikimi dhe trajnimet tjera; - Në 7 raste mungonte dosja e ekzaminimit shëndetësor; - Në 2 raste mungonte çertifikata e shkollimit; - Në 2 raste mungonte çertifikata e lëshuar nga gjykata që punëtori nuk është nën hetime; - Në 1 rast data e përfundimit të kontratës së një punëtori nuk ishte ripërtirë;
---------------	---

-
- Shumica e listave të pagave (CPO-ve) nuk janë të nënshkruara nga nënpunësit civil.

Risku

Mungesa e dokumentacionit në dosjet e personelit dhe mungesa e nënshkrimeve/aprovimeve të kërkuara është në kundërshtim me ligjet dhe rregulloret në fuqi. Gjithashtu mospërfillja e procedurave dhe kompletimit të dokumentacionit sipas rregullave mbi procesin e rekrutimit rrezikon që Komuna të punësojë punonjës të pa kualifikuar për pozitat përkatëse.

Rekomandimi 11

Kryetari duhet të sigurojë që Komuna të ndërmarrë hapa të mëtutjeshëm për përmirësimin e kontrolleve mbi dosjet e personelit në mënyrë që dosjet të jenë të kompletuara dhe organizuara mirë dhe të marrë masa në lidhje me nënshkrimin e listës së pagave.

3.5.3 Subvencione dhe Transfere

Subvencionet dhe transferet gjatë vitit të përfunduar më 31 dhjetor 2015 kanë shumën 267 mijë euro, prej të cilave 64 mijë euro janë nga granti qeveritar, 9 mijë euro janë nga grantet e përcaktura dhe 194 mijë euro janë nga të hyrat vetanake.

Ne nuk kemi gjetje në këtë fushë.

3.6 Të hyrat (përfshirë të hyrat vetanake)

Të hyrat vetanake të gjeneruara nga Komuna për vitin 2015 arrijnë vlerën 556 mijë euro. Kjo kategori përfshin të hyrat nga tatimi në pronë, taksat administrative dhe taksat rrugore, lejeve të ndërtimit, etj.

Komuna ka një sërë kontrollesh për mbledhjen dhe raportimin e disa prej të hyrave të saj. Megjithatë, ekziston nevoja për përmirësim në disa procese për të siguruar saktësinë dhe plotësinë e arkëtimit të të hyrave.

Çështja 10 - Të hyrat nga tatimi në pronë- Prioriteti i lartë

Gjetje Komuna nuk ka verifikuar 1/3 e pronave ekzistuese të regjistruara. Për më tepër, sipas Ligjit mbi Tatimin në Pronë 03/L/2014 Neni 13, Paragrafi 3, Komuna duhet të rishikoj dhe të ndjekë vlerën e drejtë të pronave që janë në juridiksionin e saj çdo tre deri në pesë vjet. Nuk është përgatitur ndonjë raport në pesë vitet e fundit për rishikimin dhe ndjekjen e vlerës së drejtë për pronat ekzistuese.

Komuna ka zbatuar pjesërisht kushtëzimin e pagesës së tatimit në pronë sipas Udhëzimit Administrativ 07/2011, që detyron mos ofrimin e shërbimeve komunale ndaj tatim paguesve që nuk paguajnë detyrimet.

Risku Mungesa e anketimit dhe e verifikimit për 1/3 e pronave mund të ndikojë që mos të këtë të dhëna të sakta e të plota të pronës së tatueshme aktuale, dhe rrjedhimisht ndikon që të hyrat nga tatimi në pronë të ulen. Gjithashtu mos kushtëzimi i ofrimit të shërbimeve me pagesën e borxheve aktuale e ulë mundësinë e inkasimit të borxheve

Rekomandimi 12 Ne rekomandojmë Kryetarin të ndërmarrë këta hapa:

Të ndërmarr hapa për të përmirësuar sistemin e faturimit, dhe të kontabilitetit në mënyrë që të sigurojë kontrolle efieiente dhe efektive në faturim, dhe në të hyra. Përmirësimi i procedurave lidhur me sisteme të tilla do të mundësonte menaxhmentin të monitoroj dhe të menaxhoj risqet e mëdha, dhe të siguroj që vendimet lidhur me buxhetimin, planifikimin dhe arkëtimin e të hyrave bëhen në mënyrë të duhur.

Të sigurohet që anketimet dhe kushtëzimi i provizionimit të shërbimeve bëhet siç kërkohet me Udhëzimin Administrativ Nr. 03/2011 dhe Nr. 07/2011.

3.7 Pasuritë dhe detyrimet

3.7.1 Pasuritë kapitale dhe jo-kapitale

Edhe pse Komuna ka ndërmarrë hapa për të përmirësuar raportimin për pasuritë e saj, ende ekzistojnë disa pasiguri dhe mangësi në lidhje me pasuritë e Komunës dhe rekomandimet e vitit paraprak janë adresuar vetëm pjesërisht.

Çështja 11 - Regjistri i pasurisë kapitale - Prioritet i lartë

Gjetje	Regjistri i pasurisë kapitale me vlerë mbi 1,000 euro nuk përmban datën përkatëse kur pasuria është vendosur në përdorim, por vetëm vitin kur pasuria është blerë. Për më tepër në regjistrin e pasurive fikse nuk janë përfshirë blerjet e përgjithshme të vitit, siç paraqitet në shënimin 11 Investime Kapitale. Prandaj ne nuk mund të përcaktojmë nëse zhvlerësimi i llogaritur nga sistemi vlera neto në libër e pasurive të prezantuara në Shënimin 30 është e saktë. Ka mungesë të dokumentacionit mbështetës të pronësisë të pasurive kapitale jo-financiare me vlerë mbi 1,000 euro.
Risku	Komuna nuk ka të dhëna të plota dhe të sakta rreth asetëve të saj. Kjo mund të çojë tek keqpërdorimi i asetëve dhe moszbulimi i keqpërdorimit në kohë.
Rekomandimi 13	Kryetari duhet të sigurojë regjistrimin në kohë dhe të saktë të të gjitha pasurive në regjistrat përkatës, në përputhje me kërkesat e rregullores 02/2013. Gjithashtu duhet të sigurojë që pasuritë kapitale të cilat regjistrohen përmbajnë informacion të plotë, duke përfshirë datën kur pasuria është vënë në përdorim, në mënyrë që llogaritja e zhvlerësimit të mund të kryhet me saktësi, si dhe të përcaktojë statusin e pronësisë.

Çështja 12 - Inventarizimi i pasurisë kapitale- Prioriteti i lartë

Gjetje	Për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2015 Komuna nuk e ka kryer procesin e inventarizimit siç kërkohet me rregulloren MF-Nr. 02/2013. Për këtë arsye ne nuk ishim në gjendje të arrijmë siguri të arsyeshme nëse të gjitha asetet fikse me vlerë të drejtë janë të përfshira në Pasqyrat Financiare.
---------------	--

Risku	Mos kryerja e inventarizimit të plotë të pasurisë siç kërkohet me rregullore, mund të rezultoj që Komuna të mos identifikoj gjendjen reale faktike të pasurive të cilat mund të jenë të dëmtuara ose mungojnë plotësisht. Kjo mund të rezultojë në mbajtjen e pasurive në pasqyrat financiare të cilat nuk ekzistojnë apo kanë vlerë më të ulët se ajo me të cilën ata janë mbajtur në pasqyrat financiare.
Rekomandimi 14	Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që inventarizimi i pasurive kapitale jo-financiare është kryer në pajtim me Rregulloren në fuqi për pasuritë jo-financiare të Organizatave Buxhetore dhe për të siguruar se inventarizimi bëhet në baza vjetore.

Çështja 13 - Mungesë e dokumentacionit të pronësisë dhe informacioneve për investimet e bëra nga palët e treta - Prioriteti i lartë

Gjetje	Transferimi zyrtar i pronësisë për një pjesë të konsiderueshme të pasurisë të financuar nga palët e treta këtë vit dhe gjatë viteve të fundit të prezantuar në pasqyrat financiare si "Pagesat nga palët e treta", nuk është finalizuar ende.
Risku	Mungesa e dokumentacionit mbështetës për pasuritë jo-kapitale në pronësi të Organizatës Buxhetore mund të ndikojë në paraqitjen jo të saktë të informacionit në pasqyrat financiare.
Rekomandimi 15	Rekomandojmë Kryetarin e Komunës që të siguroj se Komuna është duke bërë përpjekje maksimale për sigurimin e të dhënave nga palët e treta, me theks të veçantë në ato palë që dihet se kanë kryer investime të rëndësishme në komunë. Të dhënat e marra duhet të paraqiten si duhet në regjistrin e pasurive të Komunës. Praktika më e mirë do të kërkojë një barazim vjetor bazë të të dhënave në mes të palëve të treta dhe Komunës për investime në Komunën për vitin përkatës.

3.7.2 Trajtimi i parasë së gatshme (dhe ekuivalentëve të parasë së gatshme)

Çështja 14 -Depozitimi i parasë së gatshme- Prioriteti i Mesëm

- Gjetje** Ne kemi vërejtur se paratë e gatshme në zyrat e vendit nëpër bashkësitë lokale nuk janë depozituar gjithmonë në bankë në baza ditore nga zyrtari i të hyrave sipas kërkesës së Rregullores Financiare 03/2010 neni 11 – Arkëtimi i të hyrave, në bazë të së cilës në fund të ditës paratë e mbledhura në kutitë e Organizatës Buxhetore duhet të depozitohen në bankë në total për secilin lloj të të hyrave të shoqëruar me një dokument përmbledhës që përmban "UNIREF" dhe numrin e verifikimit.
- Risku** Mungesa e depozitave të rregullta të parasë të gatshme në bankë nga ana e komunës mund të rezultojë në shpërdorime të parave të gatshme dhe të gabimeve të pidentifikuara në raportimin e balancave të parasë dhe përveç kësaj, një praktikë e tillë nuk është në pajtueshmëri me kërkesat e legjislacionit në fuqi.
- Rekomandimi 16** Ne rekomandojmë që Kryetari të sigurohet se depozitat e përditshme të parasë dhe kontrollet janë kryer ashtu siç kërkohet nga legjislacioni në fuqi.

3.7.3 Trajtimi i të arkëtueshmeve

Komuna nuk ka një proces të fuqishëm për identifikimin, regjistrimin dhe monitorimin e faturave të lëshuara për taksat e saj.

Çështja 15 - Vjetërsia e llogarive të arkëtueshme - Prioriteti i lartë

Gjetje	Komuna nuk ka ndërmarrë veprimet e nevojshme për të mbledhur kerkesat dhe nuk ka kryer analiza për vjetërsinë e tyre .
Risku	Mungesa e kontrolleve të mjaftueshme mbi arkëtimin e të hyrave dhe e informacionit për vjetërsinë e shumave të arkëtueshme ndikon negativisht mbi mbledhjen e të hyrave dhe si rezultat edhe mbi fondet që Komuna gjeneron për të mbuluar shpenzimet dhe investimet e saj. Këto mungesa pengojnë identifikimin e problemeve, monitorimin dhe përqendrimin e burimeve të duhura në arkëtimin e të hyrave, dhe prezantimin në PFV të shumave të sakta dhe të plota që pritet të mblidhen.
Rekomandimi 17	Kryetari i Komunës duhet të sigurohet se Komuna ndërmerr hapa dhe të hartoj një plan të detajuar lidhur më arkëtimin e borxheve të vjetra.

3.7.4 Trajtimi i borxheve

Balanca e borxheve të papaguara ndaj furnitorëve në fund të vitit 2015 është 69 mijë euro. Këto detyrime janë bartur për t'u paguar në vitin 2016.

Çështja 16 - Borxhet e papaguaran - Prioriteti i lartë

- Gjetje** Komuna nuk ka kryer pagesat e detyrimeve të saj brenda 30 ditësh, siç kërkohet me Rregulloren 01-2013 "Shpenzimi i parasë publike". Faturat në vlerën 7 mijë euro të prezantuara në pasqyrat financiare paraqesin faturat e papaguara për më shumë se 30 ditë.
- Risku** Si pasojë e vonesave të pagesave dhe mungesës së informacioneve të plota mund të dobësohet aftësia e Komunës për të parashikuar dhe menaxhuar nevojat për likuiditet, Poashtu, Komuna mund të përballet me kosto shtesë të interesave dhe të gjobave, të kërkuara nga palët e treta.
- Rekomandimi 18** Kryetari duhet të sigurojë që Komuna do të ndërmarrë hapa të mëtutjeshëm dhe të zhvilloj plane veprimi për të bërë pagesat brenda periudhës së kërkuar.

Shtojca I: Qasja dhe metodologjia e auditimit

Përgjegjësitë e Auditorit dhe atyre që janë të ngarkuar me qeverisje janë dhënë në detaje në Opinionin e paraqitur në kapitullin 1.2 të këtij raporti.

Derisa rezultati kryesor i punës sonë është opinion i auditimit, raporti pasqyron tërësinë e punës sonë me fokus të veçantë në çështjet e qeverisjes, duke përfshirë Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin. Kjo e fundit mbështetet në programin tonë të gjerë të auditimit të pajtueshmërisë bazuar në risk.

Përmbledhja Ekzekutive ka për qëllim të nxjerrë në pah gjetjet kryesore të auditimit dhe veprimet kryesore për të cilat Kryetari duhet të sigurojë se janë marrë me adresimin e dobësive të identifikuara të menaxhimit / kontrollit.

Raporti i detajuar ofron një përmbledhje të gjerë të të gjeturave tona të auditimit me theks të veçantë në përcaktimin e shkakut për të gjeturat e auditimit dhe jep rekomandimet e duhura për t'i adresuar ato. Për plotësinë ne kemi përfshirë çështjet e identifikuara gjatë auditimit të ndërmjetëm aty ku ishin relevante. Të gjeturat tona janë definuar si:

Ne kemi marrë parasysh shkallën në të cilën kontrollet menaxheriale mund të mbështeten gjatë përcaktimit të testeve të përgjithshme për të siguruar nivelin e nevojshëm të dëshmive në mënyrë që të mbështesin opinionin tonë të auditimit. Aktivitetet e Menaxhmentit gjithashtu përcaktojnë fokusin e auditimit tonë të pajtueshmërisë dhe të auditimit të qeverisjes së mirë të cilat nuk do të ndikojnë direkt në opinion.

Qasja jonë e auditimit të qeverisjes është përqendruar në vlerësimin e veprimeve të ndërmarra nga menaxhmenti për të siguruar menaxhim financiar dhe kontroll efektiv dhe rezultatet e këtij veprimi në mënyrë efikase në dhënie të rezultateve operative me cilësi të lartë. Për sisteme individuale financiare, ne kërkojmë të identifikojmë nivelin në të cilin operojnë kontrollet aktuale. Ky mund të jetë, për shembull, aktiviteti monitorues i ndërmarrë nga menaxhmenti i lartë apo një kontrollë operative e nivelit më të ulët. Ne shqyrtojmë nëse kontrollet janë të dizajnuara mirë, janë zbatuar siç është planifikuar dhe funksionojnë në mënyrë efektive. Kjo kërkon një vlerësim të strukturave, proceseve dhe linjave të llogaridhënies të prezantuara nga menaxhmenti, duke përfshirë rolin e ndërmarrë nga Auditimi i Brendshëm dhe Komitetet e Auditimit, si dhe kontrolleve të sistemit egzistues.

Seksionet e mëposhtme ofrojnë një përmbledhje më të detajuar të të gjeturave tona të auditimit me theks të veçantë në vëzhgimet dhe rekomandimet në çdo fushë të rishikimit. Një vlerësim i mënyrës se si Menaxhmenti ka adresuar rekomandimet e bëra në raportin e vitit 2014 mund të shihet në Shtojcën III.

Të gjeturat tona janë definuar si:

Prioritet i lartë - çështje të cilat mund të rezultojnë në një dobësi materiale në kontrollin e brendshëm dhe ku veprimi do të ofrojë potencialin për përmirësime në efikasitet dhe efektivitet të kontrolleve të brendshme, si dhe çështjet që mund të ketë ndikim në humbjet dhe / ose zotimet e të hyrave; dhe

---

Prioritet i mesëm - çështjet të cilat nuk mund të rezultojnë në një dobësi materiale, por ku veprimi do të ofrojë potencialin për përmirësime në efikasitet dhe efektivitet të kontrolleve të brendshme.

Gjetjet që konsiderohen me prioritet të ulët do të raportohen veçmas stafit të financave.

Procedurat tona kanë përfshirë një rishikim të kontrolleve të brendshme dhe sistemeve të kontabilitetit shoqëruar me testimin material vetëm deri në atë masë që konsiderohet e nevojshme për kryerjen efektive të auditimit. Të gjeturat e auditimit nuk duhet të konsiderohen sikur përfaqësojnë një pasqyrë gjithëpërfshirëse të të gjitha dobësive të cilat ekzistojnë, apo të gjitha përmirësimet që mund të bëhen në sistemet dhe procedurat që kanë funksionuar.

Shtojca II: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara

(e shkëputur nga SNISA 200)

Forma e opinionit

147. Auditori duhet të japë një **opinion të pa-modifikuar** nëse arrin në përfundimin se pasqyrat financiare janë përgatitur, në të gjitha aspektet materiale, në pajtim me kornizën e zbatueshme financiare.

Nëse auditori, bazuar mbi dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë anomali materiale ose nuk arrin të marrë dëshmi të mjaftueshme auditimi për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë anomali materiale, atëherë ai duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit sipas pjesës që flet për 'Përcaktimin e llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit'.

148. Nëse pasqyrat financiare të përgatitura sipas kërkesave të një kornize për prezantim të drejtë nuk arrijnë të japin një paraqitje të drejtë, auditori duhet të diskutojë çështjen me menaxhmentin dhe, varësisht nga kërkesat e kornizës së zbatueshme për raportim financiar dhe nga mënyra se si zgjidhet çështja, të përcaktojë nëse është e nevojshme të modifikojë opinionin e auditimit.

Modifikimet që i bëhen opinionit në raportin e auditorit

151. Auditori duhet të modifikojë opinion në raportin e auditorit në rast se, duke u bazuar në dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë gabime materiale, ose në qoftë se auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë anomali materiale. Auditorët mund të japin tre lloje opinionesh të modifikuara: opinion të kualifikuar, opinion të kundërt dhe mohim të opinionit.

Përcaktimi i llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit

152. Vendimi se cili lloj i opinionit të modifikuar është i përshtatshëm varet nga:

- Natyra e çështjes që i jep shkas modifikimit - d.m.th nëse pasqyrat financiare përmbajnë anomali materiale ose, në rast se ishte e pamundur për të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, mund të përmbajnë anomali materiale; dhe
- Gjikimi i auditorit rreth përhapjes së efekteve ose efekteve të mundshme që çështja ka në pasqyrat financiare.

153. Auditori duhet të japë një **opinion të kualifikuar** nëse: (1) pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se anomali, ose individualisht ose së bashku, janë materiale por nuk janë përhapur në pasqyrat financiare, ose (2) nëse auditori

---

nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, por arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë materiale por jo të përhapura.

154. Auditori duhet të japë një **opinion të kundërt** nëse, pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se anomalitë, ose individualisht ose së bashku, janë edhe materiale edhe të përhapura në pasqyrat financiare.

155. Auditori duhet japë mohim të opinionit nëse, pasi nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, auditori arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë edhe materiale edhe të përhapura. Nëse, pas pranimit të angazhimit, auditori bëhet i vetëdijshëm se menaxhmenti ka imponuar një kufizim të fushëveprimit të auditimit, për të cilin auditori konsideron se mund të rezultojë në nevojën për të shprehur një opinion të kualifikuar ose mohim opinionit mbi pasqyrat financiare, auditori duhet të kërkojë nga menaxhmenti ta heqë atë kufizimin.

156. Nëse auditori jep një opinion të modifikuar, ai duhet të modifikojë edhe titullin për të korresponduar me llojin e opinionit i shprehur. ISSAI 1705 jep udhëzime shtesë rreth gjuhës specifike që duhet përdorur kur jepet një opinion dhe për të përshkruar përgjegjësinë e auditorit. Ajo gjithashtu përfshin shembuj ilustrues të raporteve.

Paragrafët e Theksimit të Çështjes dhe paragrafët e Çështjeve të Tjera në raportin e auditorit

157. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për të tërhequr vëmendjen e përdoruesve në një çështje të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila është sa e rëndësishme aq edhe thelbësore që ata të kuptojnë pasqyrat financiare, por ka prova të mjaftueshme e të përshtatshme se çështja nuk përmban anomali materiale në pasqyrat financiare, auditori duhet të përfshijë një paragraf të Theksimit të Çështjes në raportin e tij. Paragrafët për Theksimin e Çështjes duhet t'i referohen vetëm informacionit të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare.

158. Një paragraf i Theksimit të Çështjes duhet:

- të përfshihet menjëherë pas opinionit;
- të ketë titullin 'Theksim i Çështjes' ose ndonjë titull tjetër të përshtatshëm;
- të përmbajë një referencë të qartë ndaj çështjes që theksohet dhe të tregojë se në cilën pjesë të pasqyrave financiare mund të gjenden shpalosjet relevante që e përshkruajnë plotësisht çështjen; dhe
- të tregojnë se opinion i auditorit nuk është modifikuar për sa i përket theksimit të çështjes

159. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për ta komunikuar një çështje, përveç atyre që janë paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila, në gjykimin e auditorit, është e rëndësishme për përdoruesit në mënyrë që ta kuptojnë auditimin, përgjegjësitë e auditorit apo raportin e auditimit, dhe me kusht që kjo nuk është e ndaluar me ligj ose rregullore, duhet të përpilohet një paragraf me titullin "Çështje Të Tjetra", apo ndonjë titull tjetër të përshtatshëm. Ky paragraf duhet të paraqitet menjëherë pas opinionit dhe pas çdo paragrafi të Theksimit të Çështjes.

Shtojca III: Rekomandimet e vitit paraprak

Numri i rekomandimit	Komponenti i auditimit	Rekomandimet e dhëna	Të implementuara	Të adresuara por jo të implementuara	Të pa adresuara
Rekomandimi 1	Investimet e bëra nga agjencitë tjera qeveritare	Kryetari duhet të analizojë arsyet për mangësitë e përshkruara më lartë të cilat formojnë një nga pikat për kualifikimin e opinionit dhe të identifikojë veprimin e duhur për t'i adresuar këto dobësi të kontrolleve në mënyrë që të mundësojë një prezantim të drejtë dhe të vërtetë të pasurive në vitin 2015.			Nuk është adresuar
Rekomandimi 2	Pasuritë jofinanciare kapitale (mbi 1000 euro)	Ne rekomandojmë që Kryetari të sigurohet se në mënyrë të vazhdueshme Komuna regjistron dhe prezanton në pasqyrat e saj financiare të gjitha pasuritë, si edhe barazon informatat nga të gjitha burimet e përfshira në financimin e pasurive..			Nuk është adresuar
Rekomandimi 3	Investimet e bëra nga palët e treta	Ne rekomandojmë që Kryetari të sigurohet se Komuna po bën përpjekjet maksimale për sigurimin e të dhënave nga palët e treta, me theks të veçantë tek ato palë që dihet se kanë kryer investime të rëndësishme në Komunë. Të dhënat e siguruar duhet të paraqiten drejtë në regjistrin e pasurive të Komunës. Praktika e mirë do kërkonte që në baza vjetore të bëhet barazimi i të dhënave mes palëve të treta dhe Komunës për investimet në Komunë për vitin përkatës			Nuk është adresuar
Rekomandimi 4	Përgatitja e pasqyrave vjetore financiare	Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që procesi i përgatitjes të PVF-ve plotësisht adreson kërkesat e Rregullorës MF-Nr. 03/2013. Deklarata e bërë nga Kryetari dhe Zyrtari Kryesor Financiar, kur draft PVF-të dorëzohen në Qeveri duhet të nënshkruhen vetëm pas një shqyrtimi gjithëpërfshirës nga ana e menaxhmentit në lidhje me përmbajtjen dhe saktësinë e PVF-ve. Të gjitha kërkesat tjera të raportimit duhet të përmbushen.		Edhe pse komuna ka bërë përmirësime në prezantimin e pasqyrave vjetore financiare, ende nuk është arritur përputhje e plotë me Rregulloren e MF-Nr.03/2013	

Numri i rekomandimit	Komponenti i auditimit	Rekomandimet e dhëna	Të implementuar a	Të adresuara por jo te implementuara	Të pa adresuara
Rekomandimi 5	Përgatitja e pasqyrave vjetore financiare	Kryetari i komunës duhet të sigurojë që procesi i përgatitjes të PVF-ve plotësisht adreson kërkesat e Rregullores MF – Nr. 03/2013. Deklarata e bërë nga Kryetari dhe Zyrtari Kryesor Financiar, kur draft PVF-të dorëzohen në Qeveri duhet të nënshkruhen vetëm pas një shqyrtimi gjithëpërfshirës nga ana e menaxhmentit në lidhje me përmbajtjen dhe saktësinë e PVF-ve. Të gjitha kërkesat tjera të raportimit duhet të përmbushen.		Edhe pse komuna ka bërë përmirësime në prezantimin e pasqyrave vjetore financiare, ende nuk është arritur përputhje e plotë me Rregulloren e MF-Nr.03/2013	
Rekomandimi 6	Rekomandimet nga viti paraprak	Kryetari duhet të sigurojë një plan të veprimit, të rishikuar, për adresimin e rekomandimeve të mbetura të vitit 2013 dhe ato të vitit 2014. Ky plan duhet të përcaktojë qartë një afat të arsyeshëm kohor të implementimit, stafin përgjegjës dhe mënyrën e zbatimit, duke u fokusuar fillimisht në fushat me rëndësi të madhe dhe aty ku janë identifikuar dobësi domethënëse. Progresi kundrejt planit duhet të monitorohet direkt nga ana e Kryetarit të Komunës		Komuna ka adresuar pjesërisht rekomandimet e vitit paraprak	
Rekomandimi 7	Kontrollet menaxheriale	Kryetari duhet t'i rishikojë masat ekzistuese të qeverisjes së përgjithshme dhe cilësinë e raportimeve të brendshme të komunës. Kërkesat e pazbatuara duhet të adresohen deri në fund të vitit 2015. Cilësia e raportimeve dhe mbikëqyrjes buxhetore duhet të rishikohet në mënyrë kritike dhe sistematike për të siguruar arritjen e objektivave të Komunës.		Pjesërisht të implementuara	

Numri i rekomandimit	Komponenti i auditimit	Rekomandimet e dhëna	Të implementuara	Të adresuara por jo të implementuara	Të pa adresuara
Rekomandimi 8	Realizimi i buxhetit	Kryetari duhet të sigurojë të rritet realizimi i buxhetit në linjat buxhetore ku realizimi është nën 90% dhe që fondet e vitit aktual të përdoren të shpenzohen në vitin aktual.		Pjesërisht e implementuar. Për vitin 2015 ka një realizim më të mirë të të hyrave në krahasim me vitin e kaluar	
Rekomandimi 9	Të hyrat(përfshirë të hyrat vetanake)	Kryetari duhet të monitorojë në mënyrë sistematike performancën buxhetore në baza mujore dhe të identifikojë dhe adresojë barrierat për të planifikuar nivelet e realizimit të buxhetit. Nëse supozimet e buxhetit fillestar janë të pasakta, kjo duhet të reflektohet plotësisht në pozitën e buxhetit final.		E adresuar por jo e implementuar	
Rekomandimi 10	Prokurimi	Kryetari duhet të sigurojë se do të bëhet një rishikim i të gjeturave të auditimit në të cilat proceset nuk janë aplikuar në mënyrë efektive, si dhe ta përcaktojë se pse kanë ndodhur dështimet në to. Veprimet/proceset e duhura duhet të implementohen për të siguruar se dështimet e tilla nuk do të ndodhin në të ardhmen.			Nuk është adresuar
Rekomandimi 11	Shpenzimet jo përmes prokurimit	Kryetari duhet të sigurojë se nuk do të përsëritet një praktikë e tillë e paradhënies ndërsa progresi i kësaj marrëveshje duhet të monitorohet në mënyrë të veçantë. Procedura përkatëse duhet të zbatohen për të siguruar që gabimet e ngjashme nuk do të përsëriten në të ardhmen			Nuk është adresuar
Rekomandimi 12	Zotimet	Kryetari duhet të sigurojë që për çdo kërkesë blerje të ketë fillimisht fondet e zotuara në mënyrë që Komuna të mos hyjë në obligime pa siguruar fondet e mjaftueshme			Nuk është adresuar

Rekomandimi 13	Dosjet e Personelit	Ne këshillojmë që Kryetari duhet të ndërmarrë masa në lidhje me rishikimin sistematik të dosjeve të personelit, për të siguruar se i tërë dokumentacioni i nevojshëm është përfshirë brenda në dosje. Po ashtu Komuna duhet të sigurohet që raportin dhe arkivon të dhëna të plota lidhur me pagat dhe mëditjet dhe të zbatojë kërkesat për miratim të pagesave			Nuk është adresuar
Rekomandimi 14	Llogaritja e ndalesave për pushimet e lehonisë	Kryetari duhet të sigurojë se kjo çështje do të merret tutje në konsideratë nga administrata e Payroll-it, në mënyrë që të mos lejojë dëmtimin e buxhetit të Komunës. Kryetari duhet të adresojë këtë çështje tek MAP-i që të bëhet ndryshimi në pagën bazë në pajtueshmëri me vendimet e qeverisë dhe ndryshimet të reflektohen në sistemin e pagave tek arsimi parauniversitar.	Është implementuar		
Rekomandimi 15	Regjistri i pasurive kapitale	Kryetari duhet të sigurohet që zyrtari për pasuritë jo-financiare të ushtroj detyrën e tij të caktuar fillimisht dhe të bëjë regjistrimin e pasurive në Free Balance. Gjithashtu, Kryetari duhet të sigurojë që të formohet një komision për inventarizimin dhe vlerësimin e pasurisë kapitale jo-financiare të Komunës dhe të sigurohet se në mënyrë të vazhdueshme Komuna regjistron dhe prezanton në pasqyrat e saj financiare të gjitha pasuritë, si edhe barazon informatat nga të gjitha burimet e përfshira në financimin e pasurive. Ne rekomandojmë që Kryetari të përfshijë burime shtesë për kalimin e pronësisë së pasurive jo-financiare në pronësinë e Komunës			Nuk është adresuar
Rekomandimi 16	Inventarizimi i pasurive kapitale	Kryetari duhet të sigurohet që inventarizimi dhe vlerësimi i pasurive jo financiare të bëhet në përputhje me Rregullorën në fuqi për pasuritë jo financiare të organizatave buxhetore dhe të sigurohet që inventarizimi të kryhet në baza vjetore.			Nuk është adresuar
Rekomandimi 17	Shpalosja e pasurive jokapitale me vlerë nën 1,000 euro	Kryetari duhet të sigurohet që Komuna të mbajë informata të sakta dhe të plota në lidhje me pasuritë kapitale në softuerin “E -pasuria” dhe të sigurohet që të zhvlerësohen sipas rregullores në fuqi. Gjithashtu të bëhet identifikimi i të gjitha pasurive jo kapitale me vlerë nën 1,000 euro, të ju vendosen numrat identifikues dhe çdo lëvizje e pasurisë të shoqërohet me dokumentet përkatës.	Është implementuar		

Rekomandimi 18	Trajtimi i parave të gatshme	Kryetari duhet të sigurojë që raste të tilla të mos përsëriten dhe të ndërmarrë masa që shpenzimi i parasë të bëhet në përputhje të plotë me rregulloren në fuqi.			Nuk është adresuar
Rekomandimi 19	Trajtimi i të arkëtueshmeve	Ne rekomandojmë që Kryetari të sigurohet se Komuna ndërmerr hapa të mëtejshëm për përmirësimin e kontrolleve dhe se vepron në përputhje me ligjet dhe kërkesat e rregulloreve vendore lidhur me arkëtimet e të hyrave			Nuk është adresuar
Rekomandimi 20	Trajtimi i borxheve	Kryetari duhet të sigurohet se Komuna do të ndërmarrë hapa të mëtejshëm dhe të hartojë plane veprimi për të kryer pagesat brenda periudhës së kërkuar. Kryetari duhet të sigurohet se Komuna nuk bën shpenzime, hyn në marrëveshje kontraktuale, dhe realizon prokurime pa pasur zotimet e mjeteve për rastin përkatës.			Nuk është adresuar
Rekomandimi 21	Sistemi i auditimit të brendshëm	Për të arritur përfitimet maksimale nga puna e NjAB, Kryetari duhet të sigurohet që të miratohen shumë shpejt statutet përkatëse si dhe emëron Komitetin e Auditimit dhe të operon në mënyrë efektive përmes takimeve të rregullta, në mbështetje si të sfidave ashtu edhe planeve dhe rezultateve të NjAB. Kryetari duhet të angazhojë së paku tre auditorë pasi që buxheti i Komunës është mbi 5,000,000 euro. Gjithashtu, Kryetari duhet të sigurojë që menaxhmenti të ketë një plan kohor në përcjellje të rekomandimeve të NjAB dhe për adresimin e këtyre rekomandimeve.		Edhe pse statutet janë miratuar, Komuna ende nuk ka të angazhuar të paktën tre auditorë.	

Shtojca IV: Përgjigjia e Menaxhmentit ndaj të gjeturave të auditimit të vitit 2015

Të gjeturat	Pajtohem po/jo	Komentet nga Institucioni i audituar ne rast te mospajtimit	Pikëpamja e auditorit
Rekomandimi 1:			
Rekomandimi 2:			
E gjetura 1:	Jo	Komuna ka hartuar Planin e Veprimin per zbatimin e rekomandimeve të vitit paraprak. Plani ka permbajtuar specifikisht afatet kohore dhe bartesit e përgjegjësive për zbatimin e rekomandimeve te vitit paraprak, dhe konsiderojmë se shumica e rekomandimeve janë zbatuar.	Gjetjet e auditorit qëndrojnë
E gjetura 2:	Jo	Egjetura 2 deri tek e gjetura 5, që kanë të bëjnë me plotësimin e Pyetësoit të Vërtësimit i plotësuar për NJHQ - MF në formë Online. Asnjë prej 4 komponenteve (Lista kontrolluese e vetëvlerësimit, Proceset e llogaridhënies, Moszbatimi i kërkesave për menaxhimin e riskut dhe Dobësi në Kontrollat Menaxheriale, nuk janë specifikuar as dokumentuar gjetjet konkrete nga ju, ne iu kemi lutur që së paku ti identifikoni ndonjeren prej tyre, por ne mungesë vërtësie ju nuk keni mundur që të na siguronit që vërtet I keni audituar Raportin e Vërtësimit.	Gjetjet e auditorit qëndrojnë

E gjetura 3:	Jo	<p>Egjetura 2 deri tek e gjetura 5, që kanë të bëjnë me plotësimin e Pyetësoit të Vëhtëvlerësimit i plotësuar për NJHQ - MF në formë Online.</p> <p>Asnjë prej 4 komponenteve (Lista kontrolluese e vetëvlerësimit, Proceset e llogaridhënies, Moszbatimi i kërkesave për menaxhimin e riskut dhe Dobësi në Kontrolllet Menaxheriale, nuk janë specifikuar as dokumentuar gjetjet konkrete nga ju, ne iu kemi lutur që së paku ti identifikoni ndonjeren prej tyre, por ne mungesë vërtësie ju nuk keni mundur që të na siguronit që vërtet I keni audituar Raportin e Vëhtëvlerësimit.</p>	Gjetjet e auditorit qëndrojnë
E gjetura 4:	Jo	<p>Egjetura 2 deri tek e gjetura 5, që kanë të bëjnë me plotësimin e Pyetësoit të Vëhtëvlerësimit i plotësuar për NJHQ - MF në formë Online.</p> <p>Asnjë prej 4 komponenteve (Lista kontrolluese e vetëvlerësimit, Proceset e llogaridhënies, Moszbatimi i kërkesave për menaxhimin e riskut dhe Dobësi në Kontrolllet Menaxheriale, nuk janë specifikuar as dokumentuar gjetjet konkrete nga ju, ne iu kemi lutur që së paku ti identifikoni ndonjeren prej tyre, por ne mungesë vërtësie ju nuk keni mundur që të na siguronit që vërtet I keni audituar Raportin e Vëhtëvlerësimit.</p>	Gjetjet e auditorit qëndrojnë
E gjetura 5:	Jo	<p>Egjetura 2 deri tek e gjetura 5, që kanë të bëjnë me plotësimin e Pyetësoit të Vëhtëvlerësimit i plotësuar për NJHQ - MF në formë Online.</p> <p>Asnjë prej 4 komponenteve (Lista kontrolluese e vetëvlerësimit, Proceset e llogaridhënies, Moszbatimi i kërkesave për menaxhimin e riskut dhe Dobësi në Kontrolllet Menaxheriale, nuk janë specifikuar as dokumentuar gjetjet konkrete nga ju, ne iu kemi lutur që së paku ti identifikoni ndonjeren prej tyre, por ne mungesë vërtësie ju nuk keni mundur që të na siguronit që vërtet I keni audituar Raportin e Vëhtëvlerësimit.</p>	Gjetjet e auditorit qëndrojnë

E gjetura 6:	Jo	<p>Edhe pse menaxhmenti nuk më ofron plan për zbatimin e rekomandimeve , përcjellja e zbatimit të rekomandimeve është bërë në periudhën e IV raportuese, ku nga 46 rekomandime të dhëna në 6 raportet e auditimit , 14 rekomandime janë zbatuar plotësisht, 5 janë zbatuar pjesërisht dhe 27 janë të pa zbatuara (31.janar 2015) . Dëshmitë . Formularët për përcjelljen e zbatimit te rekomandimeve nga dosja aktuale.</p> <p>Njësia e adutimit të brendshëen në komunën tone përbehet vetëm nga një auditor dhe jo nga dy auditor , siç është përshkruar në draft raport. NJA ka kryer të gjitha auditimet siç kanë qenë të planifikuara.</p> <p>NJAB ka miratuar Statutin e NJAB nga menaxhmenti i larte dhe Komitetit i auditimit .</p> <p>Menaxhmenti I larte e SSP (kryetari) ka themeluar komitetin e auditimit sipas nenit 3 te Udhëzimit administrative 11/2010. Komiteti ka 3 anëtar , kryesuesi i KA dhe një anëtar janë nga shoqëria civile. (Shtojce vendimin për emërimin e anëtarëve e te KA dhe statutin e NJAB).</p> <p>Komiteti I auditimit gjatë vitti 2015 , ka mbajt një takim (procesverbali i takimit).</p>	Gjetjet e auditorit qëndrojnë
E gjetura 7:	Jo	<p>Me Draft Raportin e Auditimit për vitin 2015 në pike. 3.4 Prokurimi ju informojmë se:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Planifikimi përfundimtar është dorzu konform Ligjit nr. 04/L-042 neni 8 pika 2. -Gjobat në bazë të LPP aplikohen me rastin e vonesave pa arsye nga OE dhe me njoftimin e Menegjerit të Projektit, në këtë rast vonesa ka qenë e arsyetuar nga Menagjeri i Projektit. -Zotimi i mjeteve bëhet me rastin e inicimit të Proceduareve dhe para nënshkrimit të Kontratës, mirëpo me rastin e kontratave vjetore për furnizime zotimet bëhen me rastin e kërkeses. 	Gjetjet e auditorit qëndrojnë

E gjetura 8:	Jo	<p>Sa i përket mungesës së dokumentacionit mbështetës për këtë pagesë prej 150,000 € ne skjarojmë se Marrëveshjet ndërkombëtare të nënshkuara midis dy qeverive janë të obligueshme të zbatohen.</p> <p>Klasifikimi ekonomik I këtij shpenzimi meqë ka të bëjë me objekte shëndetësore , mendojmë se është në rregull dhe se si pasuri nuk mund të regjistrohet- avans për investime.</p>	Gjetjet e auditorit qëndrojnë
--------------	----	---	-------------------------------

E gjetura 9:	Jo	<p>Ky konkludim nuk është I drejtë sepse nuk keni audituar vetëm dosjet e nëpunësve civil. Keni audituar edhe dosjet e kategorive që nuk janë nëpunës civil : stafit politik, dosjet e sistemit arsimor dhe shëndetësor. Andaj, kërkojmë nga ana juaj të definohen të gjeturat se në cilat dosje I keni identifikuar me qëllim të verifikimit dhe kompletimit si dhe dhënies së komenteve dhe argumentimeve.</p> <p>-Te të gjitha aktemërimet është I shënuar koeficienti I pages. Koeficienti I pages mund të mos jetë I shënuar vetëm te vendimet e emërimeve politike të cilat koeficientin e pages e kanë të caktuar me vendim të Qeverisë.(nga auditorja jane audituar dosjet e stafit politik)</p> <p>-Të definohet në cilat raste ngase në administratë janë audituar dosje të stafit politik (vendimet e stafit politik nuk kanë grada). Megjithëse, edhe ne sherbimin civil çështja e klasifikimit të vendeve të punës ende është në proces. Kontratrat janë shndërruar në aktemërimet në vitin 2012 dhe në të janë të caktuara koeficientet sepse procesi I klasifikimit dhe gradimit te vendeve te punës ende është në process dhe propozimet e komunave jane përcjellur ne MAP , ndërsa pritet të merret vendimi përfundimtar nga Qeveria.</p> <p>-Të definohet ne cilat dosje(administrate, arsim , shendetesi) , trajnime mund të mos kenë për arsye te ndryshme.</p> <p>-Dosja e ekzaminimit shendetesor sipas Rregullores Nr.02/2010 është vetëm kërkesë specifike për pozita të caktuara .</p> <p>-Të definohet ne cilat dosje (ne administrate, arsim dhe shendetesise)</p> <p>-Të definohet ne cilat dosje</p> <p>-Nuk kam asnje nëpunës civil që nuk ka aktemerim .</p>	Gjetjet e auditorit qëndrojnë
--------------	----	--	-------------------------------

E gjetura 10:	Jo	<p>Pajtohemi me gjetjen se Komuna nuk ka verifikuar 1/3 e pronave ekzistuese të regjistruara dhe se Komuna duhet të rishikoj vlerën e drejtë të pronave çdo tre deri pesë vjet.</p> <p>Mirëpo, lidhur me verifikimin e 1/3 së pronave të regjistruara ne konkludojmë se Komuna nuk mund ta realizoj këtë qëllim për shkak të numrit të pamjaftueshëm të stafit në Zyrën e Tatimit në Pronë. <i>Përkundër kësaj Komuna ka arritur që gjatë vitit 2015 ka kryer gjithsej 159 regjistrime të reja dhe 179 rianketime.</i></p> <p>Sa i përket kushtëzimeve të pageses së TP. Sipas UA 07/2011, Komuna ka zbatuar këtë udhëzim. <i>Nga ju kerkojmë vërtetësinë e këtij konstatimi sepse si ne shumë raste tjera gjatë Auditimit të PFV'2015 janë konstatuar gjetje pa u kërkuar dokumentacion përkatës nga Komuna.</i></p> <p>Konstatimi se pas sistemit të faturimit të tatimit në prone, nuk posedon sistemin për kategoritë tjera të të hyrave nuk qëndron sepse Komuna posedon një sistem të tillë i quajtur "Budget Soft" përmes të cilit kryhet faturimi për secilin kategori të të hyrave. (Dëshmitë: unirefat dhe faturat).</p>	Gjetjet e auditorit qëndrojnë
---------------	----	--	-------------------------------

E gjetura 11:	Pjesërisht	<p>Data e pranimit në regjistrimin e pasurisë mendojmë se është data e vuarjes në funksion, e që kjo date është e vendosur në ID e pasurisë të regjistruar në SIMFK në formë analitike veç e veç te çdo pasuri.</p> <p>Të gjitha investimet kapitale të realizuara në vitin 2015 janë regjistruar në SIMFK dhe atë mund të shihet nga nr I urdhërblereve. Është vështirë të dallohet se a janë regjistruar në SIMFK ato projekte që vazhdojnë nga vitet e mëparshme.</p> <p>Vendimet gjyqësore të realizuara nga kategoria ekonomike e shpenzimeve kapitale nuk janë regjistruar si pasuri apo asete të komunës.</p> <p>Egziston kodi I posaçëm si kategori ekonomike e shpenzimeve dhe atë kodi 34000- vendimet e gjykatave.</p> <p>Organizata buxhetore për përmbartimin e vendimeve të plotëfuqishme gjyqësore I ka propozuar Thesarit që të njejtat të realizon nga ky kod ekonomik.</p>	Gjetjet e auditorit qëndrojnë
E gjetura 12:	Jo	<p>Egziston një raport i komisionit mbi inventarizimin e pasurisë mbi 1,000 euro (Kopje Raporti 01. NR. 16-40140/2015)</p> <p>Pajtohemi që e tërë pasuria nuk është e regjistruar në SIMFK , por krahasuar me vitin 2014 kur ishin të regjistruara vetë 52 mijë euro në këtë vit kemi arritur ta regjistrojmë pasurinë bruto deri në afro 48 milion euro.</p> <p>Zhverësimi kryhet në mënyrë automatike në SIMFK , andaj dyshimi se shuma e zhverësuar nga pasuria e regjistruar është jo e besueshme nuk qëndron.</p> <p>Kërkojmë që e gjetura të modifikohet dhe të ipet një vlerësim pak më i balancuar.</p>	Gjetjet e auditorit qëndrojnë

E gjetura 13:	Pjesërisht	Shpalosja e shënimit Investimet e bëra nga palët e treta të paraqitur në shënimin 6 shumë prej 1,400,396 euro është bërë në bazë të CPO-ve të siguruar nga Institucionet qendrore për investimet që kanë kryer gjat vitit 2015 në Komunën e Kaçanikut. (Kopjet e CPO-ve).	Gjetjet e auditorit qëndrojnë
E gjetura 14:	Pjesërisht	Depozitimi ditor I parasë së gatshme nën 10 euro të inkasuar drejtpërdrejt nga pazari ditor bëhet në baza javore , për arsye të zvogëlimit të shpenzimeve të provizionit bankar për çdo ditë. Paraja e gatshme grumbullohet edhe nëpër fshatëra dhe në pamundësi që të sillen çdo ditë në komunë ato mbliidhen dhe depozitohen në llogari bankare një here në javë (të premtëve).	Gjetjet e auditorit qëndrojnë
E gjetura 15:	Jo	Te Tatimi në prone duke u bazuar në ligjin mbi faljen e borxheve „MF ka hartuar listen përfundimtare të borgjlinjëve dhe ajo listë është në dispozicionin e juaj. Gjithashtu edhe të arktueshmet në bazë të shfrytëzimit të pronës publike janë të bazuara në listen të cilën e keni edhe ju. Sa I përket të arktueshmeve në bazë biznesi keni listen e gjeneruar nga kontabiliteti intern I OB-së. (Kopje raporti I gjeneruar nga Programi intern I kontabilitetit ‘’Budget Soft’’	Gjetjet e auditorit qëndrojnë
E gjetura 16:	Pjesësisht	Bazuar në lartësinë e buxhetit komunal , obligimet e paguara për vitin 2015 mendojmë se janë minimale. Ndërsa tejkalimi I afateve ligjore te pagesës së obligimeve Brenda afatit prej 30 ditësh ka ndodhur përshkak të jolikuiditetit dhe se ka patur raste kr ka qenë dashur te furnizohemi me mallra apo sherbime edhe per kunder mungesë së mjeteve, përshkaka te natyrës emergjente. Komuna ka bere raportimin per çdo muaj raportet e detyrimeve të paguar siq kerkohet me rregulloren MF-Nr. 02/2013. (Deshmi kopjet e raporteve te raportuara)	Gjetjet e auditorit qëndrojnë

Shtojca V: Pasqyrat Vjetore Financiare